برشی از زندگی یک کولبر قربانی مین

قانون، لقمان را فراموش کرد؛ اما مردم نه

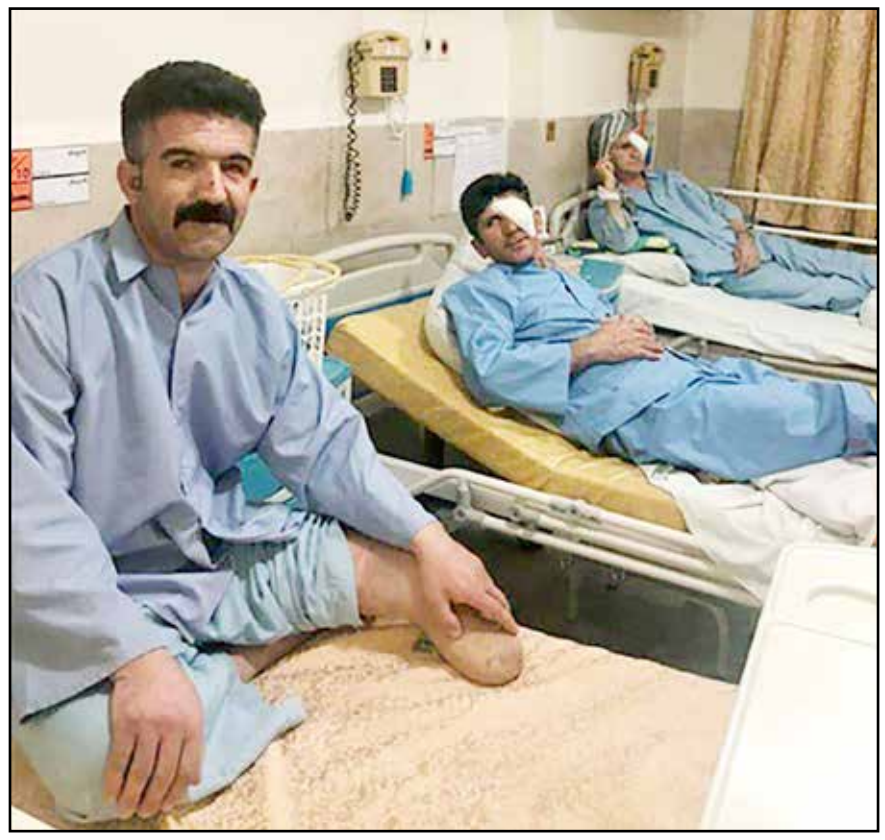

نسرین هزاره مقدم

«لقمان وحید» کولبر شین‌آبادی، اسفندماه ۹۶ در اثر انفجار مین، یک پایش را از دست داد و چشمانش آسیب دیدند. کمیسیون ماده یک که کار رسیدگی به پرونده قربانیان ادوات جنگی را برعهده دارد، او را به خاطر کولبر بودن و خروج غیرقانونی از مرز، مستحق دریافت غرامت ندانست و در نتیجه، یک ریال هم به این کولبر پرداخت نشد. این در حالی‌ست که او تا امروز چندین عمل جراحی انجام داده؛ هم برای ترمیم چشمانی که آسیب دیده و هم برای جلوگیری از عفونت پایی که از دست داده است. هزینه این عمل‌ها را تماماً مردم و خیرین فراهم کرده‌اند.

وحید که از فرط ناچاری و به خاطر نبودن فرصت‌های شغلی در شین‌آباد پیرانشهر، سراغ کولبری رفته، در رابطه با پرونده‌ای که در نهایت ناکام ماند و مختومه شد، می‌گوید: «ما را که از زور بی‌پولی مجبور به کولبری و تحمل خطرها شده‌ایم، مجرم می‌دانند. می‌گویند قاچاقچی، در حالی که فقط به دنبال راهی برای تامین هزینه‌های زندگی هستیم. مطمئن باشید اگر راهی بود، سراغ کولبری نمی‌رفتیم».

البته اگر واقعاً راهی بود، لقمان سراغ کولبری نمی‌رفت. شب‌های سرد کوهستان‌های کردستان را تصور کنید و سپیده‌دمانی که خورشید هنوز نزده، رمق از دست می‌دهد. آن وقت مردی را باجثه میانه در نظر بگیرید که باری چند ده کیلویی بر پشت گذاشته و از دامنه به قله و از قله به دامنه، فرود می‌آید. همه خطرات هم در کمین است؛ از سقوط تا مین و مرگ. پس اگر راهی، حتی کوره‌راهی برای گذران زندگی باشد، نه لقمان و نه هیچ انسان دیگری سراغ «کول بردن» نمی‌رود. اما هزاران دریغ که این آدم‌های ناچار ناگزیر، وقتی مشکلی برایشان پیش می‌آید، دست تنها می‌مانند و هیچ حمایتی از آنها نمی‌شود.

اصل ۳۱ قانون اساسی می‌گوید تامین مسکن بااولویت کارگران و روستاییان، برعهده دولت است و لقمان، هم کارگر بدون آینده یعنی کولبر است و هم روستایی، پس امثال او اولویت بالایی دارند اما سقفی بالای سر ندارند

خوب است که مردم هستند

لقمان می‌گوید: «باز هم خدا رو شکر. همین مردم هستند که به داد امثال من می‌رسند...».

همین مردم، هزینه عمل‌های مکرر لقمان را پرداخته‌اند. همین اواخر، خیرین شیراز برایش بلیط رفت و برگشت گرفته‌اند و او را به شیراز برده‌اند. در آنجا، شبکیه یکی از چشمانش را معاینه کرده‌اند و او را آماده عمل پیوند قرنیه کرده‌اند. همین خیرین شیرازی که هزینه‌های رفت و برگشت، اقامت، پزشک، معاینه، عکسبرداری و عمل را برعهده گرفته‌اند، می‌گویند: «منتظر قرنیه هستیم که احتمالاً تا یک ماه دیگر جور می‌شود و آن وقت عمل پیوند را برای لقمان انجام می‌دهیم. پول عمل را خیرین می‌پردازند و پزشک جراح هم یادستمزد نمی‌گیرد یا اگر بگیرد، مبلغ بسیار ناچیزی خواهد بود».

همین مردم یعنی همین خیرین در شیراز، به دنبال تامین یک پای مصنوعی به جای پای از دست رفته لقمان هستند. آنها می‌گویند: «در هلال احمر، پا را اندازه‌گیری کرده‌ایم و رفته است برای قالب‌گیری. هر وقت آماده شد، لقمان می‌آید شیراز و پای جدید را تحویل می‌گیرد».

نکته جالب اینجاست که هیچ بیمه‌ای از لقمان قبول نمی‌کنند. او چون با ادوات جنگی آسیب دیده، دفترچه بیمه روستاییان و عشایر به کارش نمی‌آید. بیمه سلامت هم این نوع مصدومیت‌ها و مجروحیت‌ها را پوشش نمی‌دهد، یعنی اگر مردم نبودند، لقمان باید بدون سوی چشم و بدون پا، می‌ماند. نه غرامتی به او پرداخت می‌شد و نه بیمه او را تحت پوشش بیمه قرار می‌داد. پس چگونه باید هزینه‌های چند ده میلیونی عمل‌های جراحی مکرر تامین می‌شد؟ او تاکنون فقط هفت بار چشمش را عمل کرده است و حالا منتظر پیوند قرنیه در شیراز است.

بگذارید عمل‌های جراحی او را بشماریم؛ عمل‌هایی که فقط تا امروز داشته است: «بیمارستان فارابی تهران دو بار، بیمارستان خداداوست شیراز یک بار، بیمارستان نیکوکاری تبریز دو بار، بیمارستان امام خمینی ارومیه یک بار و بیمارستان آذربایجان ارومیه یک بار دیگر».

لقمان بیمه ندارد، در حالی که اصل ۲۹ قانون اساسی می‌گوید درمان، بازنشستگی و خدمات تامین اجتماعی، حق همه مردم و حق همه شهروندان است. آیا کولبری که از فرط ناچاری رد مرز کرده و شبی، نیمه‌شبی به ناگاه، پایش را روی مین گذاشته، شهروند نیست؟ حق درمان لقمان وحید کجاست؟

تا اینجا، همین مردم توانسته‌اند هزینه‌های درمان لقمان را جور کنند اما نگرانی برای بعد از درمان است؛ برای روزهایی که لقمان به شین‌آباد بازگردد و زندگی از نو شروع شود؛ روز از نو و روزی از نو....

لقمان متاهل است و دو فرزند دارد؛ دختری هفت ساله و پسری حدوداً سیزده یا چهارده ساله. او از خودش خانه ندارد. حالا دیگر جان کار کردن هم ندارد. لقمانی که حالا پای مصنوعی دارد و چشم‌هایش بعد از عمل باز هم به خوبی روز اول نمی‌شود، نمی‌تواند دیگر بار چند ده کیلویی بر پشت بیاندازد و مثل سابق کولبری کند. او دیگر نمی‌تواند کوه‌ها را پشت سر بگذارد برای یک لقمه نان!

تا همین حالا، از اسفند ۹۶ تا امروز یعنی نزدیک به دو سال، خرج زندگی را همسرش تامین کرده والبته پسرش که گاهی فعلگی روزمزدی می‌کند. همسر او کارگر کشاورزی است که به زحمت ماهی یک میلیون و ۵۰۰هزار تومان درمی‌آورد. یک میلیون و ۵۰۰هزار تومان برای یک زندگی مستاجری با یک شوهر بیمار و دو فرزند به کجا می‌رسد؟

اگر راهی، حتی کوره‌راهی برای گذران زندگی باشد، نه لقمان و نه هیچ انسان دیگری سراغ کول بردن نمی‌رود اما هزاران دریغ که این آدم‌های ناچار ناگزیر، وقتی مشکلی برایشان پیش می‌آید، دست تنها می‌مانند و هیچ حمایتی از آنها نمی‌شود

سقفی برای لقمان

حالا لقمان که تقریباً مسیر درمان را تا نیمه طی کرده است، نگران بازگشت به خانه است؛ نگران روزهایی که باید اجاره خانه بدهد، فرزندانش را به مدرسه بفرستد، نان بخرد و روزگار بگذراند.

خیرین می‌گویند: کاش می‌شد برای لقمان که دیگر نه نای کار کردن دارد و نه توان کولبری و فعلگی، سرپناهی فراهم می‌شد؛ یک چهاردیواری از خودش که لااقل دغدغه اجاره خانه و سقف بالای سر را نداشته باشد.

باز هم همین مردم می‌خواهند برایشان خانه بخرند. اصل ۳۱ قانون اساسی می‌گوید تامین مسکن با اولویت کارگران و روستاییان، برعهده دولت است و لقمان، هم کارگر بدون آینده یعنی کولبر است و هم روستایی، پس امثال او اولویت بالایی دارند اما سقفی بالای سر ندارند. یکی از خیرین شیرازی می‌گوید: «اگر خدا بخواهد و کمک جمع شود، خواهیم توانست یک خانه کوچک در همان شین‌آباد برایش بخریم که دیگر خیالش بابت سقف بالای سر راحت باشد».

لقمان وقتی این تلاش‌ها و دغدغه‌ها را می‌بیند، دوباره می‌گوید: «بازم خدا رو شکر. همین مردم هستند که به داد مث من برسند...».

اخبار کارگری

نماینده کارگران خبر داد:

تورم دی‌ماه؛ ملاک تعیین هزینه سبد معیشت

رئیس کارگروه مزد کانون عالی شوراهای اسلامی کار گفت: مقرر شد کمیته دستمزد شورای عالی کار، با توجه به تورم دی‌ماه، عدد و رقم سبد معیشت را تعیین کند. فرامرز توفیقی در گفت‌وگو با خبرگزاری تسنیم، با اشاره به اینکه ملاک تصمیم‌گیری برای تعیین سبد معیشت تورم اعلامی از سوی مراکز رسمی است، گفت: اگر بخواهیم صبر کنیم تا تورم بهمن ماه اعلام شود، حدوداً ۱۰ اسفند ماه می‌شود و زمان را از دست می‌دهیم. به همین دلیل با اتکا به تورم اعلامی در دی ماه تلاش داریم عدد و رقم سبد معیشت را به دست آوریم. وی با اشاره به بند دوم ماده ۴۱ قانون کار گفت: در این ماده به این موضوع تأکید شده که دستمزد فارغ از هر شغل، سمت و صنف، باید به گونه‌ای تعیین شود که حداقل‌های زندگی کارگران را فراهم کند. حتی قبل از انقلاب هم که مزد صنف اعلام می‌شد، قانونگذار به صراحت اعلام کرده بود که مزد صنف باید بالاتر از مزد کشوری باشد. اگر قرار باشد ما حداقل مزد کشوری را تعیین کنیم و سپس یک مزد صنف تعیین کنیم، بسیار خوشحال می‌شویم. مزد صنف به معنی این نیست که از حداقل دستمزد کمتر شورای عالی کار کمتر باشد. رئیس کارگروه مزد کانون عالی شوراهای اسلامی کار گفت: طبق بررسی‌هایی که داشتیم تا پایان آذرماه حداقل دستمزد با کلیه موارد جانبی حدود ۳۱,۷ درصد سبد معیشت را پوشش می‌دهد. خوشبختانه با بیلانی که کارخانه‌ها اعلام می‌کنند معلوم است رونق تولید و اقتصاد داریم و تا پایان سال هم تلاش می‌کنیم مزد منصفانه‌ای تعیین کنیم.

شریعتمداری خبر داد:

ایجاد ۶۰ درصد مشاغل خانگی بدون پرداخت وام

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفت: دولت تدبیر و امید تلاش دارد فکر توسعه‌ای در کنار منابع ارزان‌قیمت قرار گیرد. براساس نگاه توسعه‌ای به اشتغال، ۶۰ درصد مشاغل خانگی بدون پرداخت تسهیلات ایجاد شده است. به گزارش ایرنا، محمد شریعتمداری در مراسم افتتاح بنیاد ملی ارتقای بهره‌وری و مهارت گفت: تحولات بزرگی در ۶ سال گذشته در بخش کشاورزی شاهد بودیم و این امر ناشی از حضور بخش غیردولتی (تعاونی و مردم) در این حوزه است. وی افزود: نتیجه همدلی و همراهی بخش خصوصی، ایجاد نهادهای ارزشمند، تامین مالی خرد و فکر توسعه‌ای، توسعه روزافزون بخش کشاورزی است. وزیر کار اضافه کرد: با استفاده از ابزار نوین آبیاری، تحولات اساسی در کشاورزی رخ داد و ۱۰ هزار اشتغال ایجاد شد.

رئیس اتحادیه کارگران قراردادی:

چشم انتظار جلسه دستمزد ۹۹ هستیم

رئیس اتحادیه کارگران قراردادی و پیمانی کشور با بیان اینکه جامعه بازنشستگان هم چشم انتظار برگزاری جلسه دستمزد سال ۱۳۹۹ هستند، گفت: برای سال آینده هم قدرت خرید جامعه کارگری و هم دستمزد کارگران هر دو باید افزایش یابد. فتح‌الله بیات در گفت‌وگو با ایسنا با تاکید بر تشکیل هر چه سریع‌تر جلسات دستمزد شورای عالی کار گفت: عقب افتادن جلسات دستمزد به نفع هیچ یک از گروه‌های کارگری و کارفرمایی نیست و ما باید هر چه سریع‌تر به جمع‌بندی برسیم و وضعیت حقوق کارگران که ۵۲ درصد جمعیت کشور را شامل می‌شوند، تعیین تکلیف کنیم. وی افزود: جدا از بحث حقوق شاغلان، حقوق بازنشستگان هم به این موضوع گره خورده و بازنشستگان هم چشم انتظار برگزاری این نشست هستند. اگر بخواهیم در چارچوب قانون رفتار کنیم، ماده ۴۱ قانون کار به صراحت نحوه تعیین حداقل دستمزد را مشخص کرده و نرخ تورم و سبد معیشت خانوار را مبنای محاسبه قرار داده است. این نماینده کارگری تصریح کرد: با توجه به نوسان نرخ ارز که در ابتدای سال داشتیم و تغییر قیمت بنزین و حامل‌های انرژی که اخیرا صورت گرفت، قدرت خرید جامعه کارگری و بازنشستگان به شدت کاهش پیدا کرد، لذا شورای عالی کار باید افزایش هزینه‌های ناشی از تغییر نرخ بنزین و سایر اقلام را در دستمزد سال آینده کارگران لحاظ کند. بیات از اعضای شورای عالی کار خواست تا بررسی کنند که بخش ارزی و حامل‌های انرژی چقدر در معیشت خانوارهای کارگری تاثیرگذار بوده و به همان میزان قدرت خرید خانوارهای کارگری را افزایش بدهند و به سطح قدرت خرید اول سال برسانند.

خبر

رئیس فراکسیون کارگری مجلس خبر داد:

محکومیت در انتظار مانع‌تراشان بر سر راه اعاده حقوق کارگران ساختمانی

رئیس فراکسیون کارگری مجلس گفت: از افرادی که در اجرای «قانون رفع موانع اجرایی قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران» مانع‌تراشی می‌کنند، نزد مراجع قضایی شکایت می‌کنیم و فارغ از اینکه در چه رده سازمانی قرار دارند، برای آنها تقاضای محکومیت می‌کنیم.

به گزارش ایلنا، علیرضا محجوب در گردهمایی روسای انجمن‌های صنفی کارگران ساختمانی سراسر کشور، با بیان اینکه نباید در مقابل اجرای قانون، مقاومتی شکل بگیرد، گفت: تبصره ۲ قانون رفع موانع اجرایی قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران تاکید دارد که کلیه مراجع اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی که مانع اجرای این قانون و موجب محرومیت کارگران ساختمانی از خدمات بیمه تامین اجتماعی شوند، به جبران خسارت‌های مادی و معنوی کارگران محکوم می‌شوند.

وی افزود: برای نمونه اگر بازرسی‌های تامین اجتماعی موجب نادیده گرفتن حقوق کارگران ساختمانی شود، مصداق انجام تخلف است. اجرای قانون برای سازمان تامین اجتماعی تکلیف است و لذا بازرسی‌های بیمه‌ای نباید به گونه‌ای انجام شوند که حق کارگران ساختمانی تضییع شود.

رئیس فراکسیون کارگری مجلس تصریح کرد: از افرادی که در اجرای «قانون رفع موانع اجرایی قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران» مانع‌تراشی می‌کنند، نزد مراجع قضایی شکایت می‌کنیم و قصد داریم از وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی طرح سوال کنیم، هر چند ایشان بر اجرای قانون صحه گذاشته‌اند اما باید موضوع در اسرع وقت پیگیری شود.

رئیس فراکسیون کارگری مجلس افزود: هفته آینده در این مورد به آقای شریعتمداری نامه می‌نویسم و می‌خواهم که پیگیر شوند تا مانع‌تراش‌ها، فارغ از اینکه مدیر ارشد یا کارمند ساده هستند، دست از کار خود بردارند، در غیر این صورت با تبعات اقدام غیرقانونی خود مواجه می‌شوند. من حتی به مدیرعامل تامین اجتماعی هم مواضع خود را به شکل صریح بیان کرده‌ام و نام و کیل‌مان را هم اعلام کرده‌ام.

وی درباره ضرورت انعقاد قرارداد کار ساختمانی سوءتعبیر شده است، به عنوان وکلای آنها در مجلس موضوع را پیگیری می‌کنیم و قصد داریم از وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی طرح سوال کنیم، هر چند ایشان بر اجرای قانون صحه گذاشته‌اند اما باید موضوع در اسرع وقت پیگیری شود.

رئیس فراکسیون کارگری مجلس افزود: هفته آینده در این مورد به آقای شریعتمداری نامه می‌نویسم و می‌خواهم که پیگیر شوند تا مانع‌تراش‌ها، فارغ از اینکه مدیر ارشد یا کارمند ساده هستند، دست از کار خود بردارند، در غیر این صورت با تبعات اقدام غیرقانونی خود مواجه می‌شوند. من حتی به مدیرعامل تامین اجتماعی هم مواضع خود را به شکل صریح بیان کرده‌ام و نام و کیل‌مان را هم اعلام کرده‌ام.

وی درباره ضرورت انعقاد قرارداد کار میان کارگر ساختمانی و کارفرمایان، گفت: انجمن‌های صنفی کارگران ساختمانی باید متن این قرارداد را بنویسند و پیش‌نویس آن را تهیه کنند تا پیگیری‌های بعدی را انجام دهیم. قرارداد کار از این جهت حائز اهمیت است که کارگر ساختمانی برای احراز رابطه کاری خود با کارفرما، سندی در دست دارد. متاسفانه در مواردی پس از وقوع حادثه کار برای کارگر، کارفرما به کل منکر شده که چنین کارگری در کارگاه وی مشغول به کار است.

محجوب تصریح کرد: این امر، در شرایطی که در انجام بازرسی از کارگاه‌های ساختمانی، فاصله‌ای چندماهه وجود دارد، به کارگر آسیب وارد می‌کند. در چنین شرایطی باید سندی که اشتغال کارگر را در کارگاه ساختمانی ثابت کند، در دست وی باشد.

همچنین اگر حادثه‌ای برای کارگر ساختمانی پیش بیاید، انجمن‌های صنفی کارگران ساختمانی باید به وی مشاوره دهند و در صورتی که وی برای اخذ وکیل توان مالی نداشته باشد، انجمن‌های صنفی باید به وکالت از کارگران، برای وی این کار را انجام دهند.

دبیر کل خانه کارگر افزود: هر چند در اساسنامه انجمن‌های صنفی کارگران ساختمانی چنین تکلیفی درج نشده اما انتظار داریم که انجمن‌ها آن را به اساسنامه‌های خود اضافه کنند.

وی با اشاره به مشکلاتی که در راه بیمه شدن کارگران ساختمانی کشور وجود دارد، گفت: موردی به نام سهمیه‌بندی بیمه کارگران ساختمانی وجود ندارد، چرا که ما در مجلس با حضور روسای انجمن‌های صنفی کارگران ساختمانی، سهمیه‌بندی را لغو کردیم. سهمیه‌بندی بیمه کارگران ساختمانی از اساس غیرقانونی و بلاموضوع است.

رئیس فراکسیون کارگری مجلس افزود: با این حال از روسای انجمن‌های صنفی می‌شنویم که در حوزه‌های کاری آنها از سوی تامین اجتماعی، سهمیه بیمه اختصاص داده نشده است. در این مورد با هیچ مقام مسئولی تعارف نداریم و صراحتا هشدار می‌دهیم که نباید از کم‌اطلاعی برخی کارگران ساختمانی سوءاستفاده شود و آنها را به نام سهمیه‌بندی از دریافت خدمات بیمه‌ای، محروم کنند.